



Bydgoszcz, dnia 20 grudnia 2022 r.

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W BYDGOSZCZY**

WSS.512.12.2022.SG.27

DECYZJA

Na podstawie art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2000 ze zm.), zwanej dalej Kpa, w związku z postępowaniem prowadzonym w trybie art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2187), zwanej dalej ustawą szkodową,

umarzam

postępowanie w sprawie wydania decyzji, o której mowa w art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2187) w związku z bezpośrednim zagrożeniem szkodą w środowisku w wodach i powierzchni ziemi, do której mogło dojść w miejscowości Lniano, gmina Lniano, powiat świecki, na skutek odprowadzenia ścieków przemysłowych do rowu melioracyjnego w związku z działalnością prowadzoną przez Zakłady Mięsne „VIOLA” Sp. z o.o., ul. Wyzwolenia 13a, 86-141 Lniano.

Uzasadnienie

Pismem z dnia 8 kwietnia 2022 r. (data wpływu: 14 kwietnia 2022 r.), znak: WIOŚ-WI.7023.7.35.2022.HK, uzupełnionym w dniu 5 maja 2022 r., Kujawsko-Pomorski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska zwany dalej WIOŚ, zgłosił Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy zwany dalej (RDOŚ) możliwość bezpośredniego zagrożenia wystąpienia szkody w środowisku w wodach i powierzchni ziemi, w związku z działalnością przedsiębiorstwa Zakłady Mięsne „VIOLA” Sp. z o.o., ul. Wyzwolenia 13a, 86-141 Lniano, powiat świecki, na skutek odprowadzenia z zakładu ścieków przemysłowych do rowu melioracyjnego usytuowanego w miejscowości Lniano.

Uznając ww. zgłoszenie za zasadne tut. Organ, postanowieniem z dnia 6 maja 2022 r., znak: WSS.512.12.2022.SG.5, wszczął postępowanie w sprawie wydania decyzji o której mowa w art. 15 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, w związku z możliwością wystąpienia szkody w środowisku w wodach i w powierzchni ziemi na skutek odprowadzenia ścieków przemysłowych do rowu melioracyjnego w miejscowości Lniano, gmina Lniano.

W toku prowadzonego postępowania tut. Organ uzyskał wyjaśnienia:

- Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Bydgoszczy (WIOŚ) z dnia 5 maja 2022 r., znak: WIOŚ-WI.7023.7.35.2022.HK, i z dnia 30 sierpnia 2022 r., znak: WIOŚ.WI.1331.6.73.2022.ML oraz z dnia 4 listopada 2022 r., znak: WIOS-WI.1331.6.91.2022.HK,
- Zakładów Mięsnych VIOLA Sp. z o.o. w Lnianie z dnia 10 czerwca 2022 r.
- Gminy Lniano z dnia 13 czerwca 2022 r., znak: IOSIR.I.2022,
- Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Zarząd Zlewni w Chojnicach z dnia 19 sierpnia 2022 r., znak: GD.ZPU.1.453.4.2022.DS,
- Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku z dnia 22 września 2022r., znak: GD.RUK.453.103.1.2022.MP.

Z uwagi na okoliczność, że liczba stron w przedmiotowym postępowaniu przekracza 20, zastosowanie ma art. 20a ustawy szkodowej, obligujący tut. Organ do zawiadamiania stron o decyzjach i innych czynnościach organu administracji publicznej w formie publicznego obwieszczenia, w innej formie publicznego ogłoszenia zwyczajowo przyjętej w danej miejscowości lub przez udostępnienie pisma w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej właściwego organu administracji publicznej. Obwieszczeniem z dnia 7 listopada 2022 r. znak: WSS.512.12.2022.SG.25 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy na podstawie art. 10 Kpa zawiadomił strony o zebraniu dowodów i materiałów w przedmiotowym postępowaniu oraz umożliwił Stronom wypowiedzenie się co do ich treści. W wyznaczonym terminie z przysługującego prawa strony nie skorzystały.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy jako dowody w przedmiotowej sprawie dopuścił następujące dokumenty:

1. Zgłoszenie Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 8 kwietnia 2022 r., znak: WIOŚ-WI.7023.7.35.2022.HK, wraz z uzupełnieniem z dnia 4 maja 2022 r. w postaci kopi protokołu kontroli nr WIOŚ-BYDG 50/2022 przeprowadzonej w dniach od 17 lutego do 16 marca 2022 r., z załącznikami.
2. Odpis KRS z dnia 21 kwietnia 2022 r.
3. Informacje z Gminy Lniano z dnia 13 czerwca 2022 r., znak: IOSiR.1.2022 wraz z wykazem właścicieli działek.
4. Wyjaśnienia Zakładów Mięsnych VIOLA Sp. z o. o., wraz z kopią decyzji pozwolenia wodnoprawnego z dnia 24 listopada, znak: GD.ZUZ.1.4210.ŚW.46.2020.2021.SJ wydanej przez Dyrektora Zarządu Zlewni w Chojnicach Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, sprawozdań z badań ścieków Nr 294/2022 z dnia 11 maja 2022 r., Nr 1277/2022 z dnia 3 marca 2022 r. i Nr 9620/2021 z dnia 21 grudnia 2021 r. oraz kart charakterystyki substancji wykorzystywanych w procesie technologicznym.
5. Pismo Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Zarząd Zlewni w Chojnicach z dnia 19 sierpnia 2022 r., znak: GD.ZPU.1.453.4.2022.DS wraz z załącznikami.
6. Pismo Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 30 sierpnia 2022 r., znak: WIOŚ.WI.1331.6.73.2022.ML
7. Pismo Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku z dnia 22 września 2022r., znak: GD.RUK.453.103.1.2022.MP

8. Pismo Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 4 listopada 2022 r., znak: WIOS-WI.1331.6.91.2022.HK.

Z analizy ww. materiału dowodowego wynika następujący stan faktyczny.

W miejscowości Lniano, gmina Lniano znajduje się rów melioracyjny usytuowany na działkach należących do osób fizycznych, podmiotów gospodarczych, a także organów administracji, którego zadaniem jest odprowadzanie wód deszczowych i opadowych z przyległego terenu. Przedmiotowy rów przebiega zarówno na powierzchni jako rów otwarty jak i pod powierzchnią terenu w postaci rurociągu zakończonego wylotem do Jeziora Lniańskiego. W dalszej części jako rów otwarty przebiega przez działki w miejscowości Mszano, gmina Lniano, by następnie jako rurociąg usytuowany pod drogą skierować wody deszczowe i opadowe do wybetonowanego odcinka, z którego są one odprowadzane do Strugi Ryszki (dowód nr 2).

W dniu 8 lutego 2022 r., Inspektorzy WIOŚ w ramach kontroli przeprowadzili oględziny rowu melioracyjnego, w wyniku których ustalono, że wylot odbiornika wód opadowych i roztopowych - rów melioracyjny na działce nr 324/6 w Lnianie wypełniony był ściekami barwy brunatnej i białoszarej, z widocznym osadem na powierzchni oraz skrawkami tkanki zwierzęcej. Zanieczyszczenie to zaobserwowano na długości kilkudziesięciu metrów od wylotu przeznaczonego do odprowadzania wód opadowych i roztopowych z terenu Zakładów Mięśnych „VIOLA” Sp. z o.o., do przepustu pod torami kolejowymi (dz. nr 327/9) i dalej do granicy lasu (dz. nr 252). Na całym zanieczyszczonym odcinku rów był niedrożny, a dodatkowo wyczuwalny był intensywny zapach charakterystyczny dla surowych ścieków. W studzience przed wylotem, zlokalizowanej na dz. nr 111/3 i 26/4 zaobserwowano ścieki z widocznym osadem na powierzchni i wyczuwalnym intensywnym zapachem charakterystycznym dla ścieków. Wylot i odbiornik ścieków przemysłowych: rów na działce nr 107, przy ul. Wyzwolenia w Mszanie, gmina Lniano był zarosnięty, bez przepływu wód, wypełniony niewielką ilością klarownej wody, bez widocznych zanieczyszczeń. Wylot (rura PCV), przeznaczony do odprowadzania ścieków przemysłowych z Zakładów Mięśnych „VIOLA” Sp. z o.o. do rowu melioracyjnego pokrywała roślinność wodna uniemożliwiająca zrzut ścieków. W dniu oględzin przeprowadzonych przez pracowników WIOŚ nie pracowała zakładowa oczyszczalnia ścieków, ale na posadzce w budynku oczyszczalni oraz na utwardzonym terenie wokół budynku, w pobliżu studzienek kanalizacji deszczowej, widoczne były ślady rozlanych ścieków. Inspektorzy WIOŚ w dniu 9 lutego 2022 r. pobrali dwie próbki do badań laboratoryjnych: jedną próbkę ścieków ze studzienki kanalizacyjnej przed wylotem do rowu melioracyjnego, a drugą próbkę ścieków z rowu melioracyjnego w miejscu wylotu.

Ze sprawozdań z przeprowadzonych badań wynika, że zawartość zawiesin ogólnych w ilości 600 mg/l w badanej próbce pobranej z wylotu wód opadowych i roztopowych przekracza wartość dopuszczalną określoną w posiadanych przez spółkę pozwoleniu wodnoprawnym udzielonym przez Starostę Świeckiego dnia 21 kwietnia 2016 r., znak: OŚ.6341.15.2016. Wysokie wartości badanych wskaźników w szczególności BZT 5, CZT-Cr, azot ogólny i fosfor ogólny w obu próbkach wskazują na odprowadzanie ścieków obciążonych materią organiczną, bowiem ich stężenia odpowiadają wartościom ścieków surowych, nie poddanych procesom oczyszczenia. Wysokie stężenie azotu amonowego przy jednoczesnej niewielkiej zawartości azotu azotanowego wskazuje na dopływ świeżych ścieków. Ponadto charakterystycznym wskaźnikiem w badanych próbkach jest zawartość żelaza, w ilościach nie spotykanych w wodach

opadowych i roztopowych lub w wodach powierzchniowych. Ponad normatywna zawartość żelaza, jak również stwierdzone podczas oględzin fragmenty tkanki zwierzęcej w ściekach oraz charakterystyczna czerwono-brunatna barwa ścieków wskazywała, że wylotem do rowu melioracyjnego, poprzez kanalizację deszczową Zakładów Mięśnych „VIOLA” Sp. z o.o., były odprowadzane ścieki przemysłowe z przetwórstwa mięsnego. Z informacji pozyskanych od przedstawiciela Spółki wynikało, że zrzut ścieków nastąpił w związku z awarią na oczyszczalni ścieków, tj. pompy na wylocie ścieków oczyszczonych, która nastąpiła na kilka dni przed przedmiotową kontrolą WIOŚ. Awaria spowodowała przedostanie się ścieków przemysłowych do sieci kanalizacji deszczowej oraz zbiornika wód popłucznych, a następnie wylotem do rowu melioracyjnego. Załączone do protokołu kontroli materiały udostępnione przez Urząd Gminy Lniano wskazują, że zrzut ścieków przemysłowych z Zakładów Mięśnych „VIOLA” Sp. z o.o., do przedmiotowego rowu melioracyjnego był dokonywany również w dniach poprzedzających ww. awarię. Pracownicy Urzędu Gminy Lniano w dniu 4 stycznia 2022 r. przeprowadzili oględziny rowu melioracyjnego na dz. nr 251/2 w Lnianie, podczas których stwierdzili, że woda w rowie była mętna, a na jej powierzchni występowały tłuste plamy, wyczuwalny był także intensywny zapach zagniwających ścieków (dowód nr 1).

Do tut. Organu w dniu 17 czerwca 2022 r. wpłynęły informacje przedłożone w piśmie z 13 czerwca 2022 r., znak: IOSiR.1.2022 przez Gminę Lniano zawierające wykaz właścicieli działek, przez które przebiega przedmiotowy rów i opis przebiegu jego trasy z uwzględnieniem odcinków nadziemnych (rów melioracyjny otwarty) jak i podziemnych (rurociąg). W ww. piśmie wskazano ponadto, że zarządzanie i odpowiedzialność za utrzymanie w należytym stanie urządzenia wodnego leży w gestii poszczególnych właścicieli działek przez które przebiega. Organ zaznaczył także, że nie posiada informacji o występowaniu sieci drenarskiej w obrębie wskazanych działek. Jednocześnie wskazał, że w okolicy ok. 1 km od przedmiotowego rowu znajduje się podziemne ujęcie wody (dowód nr 2).

W dniu 23 czerwca 2022 r. Zakłady Mięsne „Viola” Sp. z o. o. przekazały do tut. Organu wyjaśnienia w zakresie przyczyny powstania stwierdzonego zanieczyszczenia. Z przedłożonych informacji wynika, że ścieki z zakładowej oczyszczalni ścieków powstałe podczas przetwórstwa mięsnego po ich oczyszczeniu w oczyszczalni mechaniczno–chemiczno–biologicznej na terenie zakładu odprowadzane są kolektorem ściekowym do rowu R-K, wylotem W1, usytuowanym na działce nr 107, obręb Mszano, gm. Lniano, pow. świecki, uchodzącym do Strugi Ryszka. Spółka naprawiła instalacje związane z odprowadzaniem ścieków przemysłowych z zakładu oraz usunęła przyczynę awarii. Wdrożyła również procedury mające zapobiec podobnym awariom w przyszłości, a także przystępuje do prac związanych z oczyszczeniem i udrożnieniem przedmiotowego rowu. Jako przyczynę zrzutu ścieków do kanalizacji deszczowej Strona podała awarię pompy głębinowej tłoczącej ścieki do kolektora ściekowego, wobec czego dokonano zakupu pompy awaryjnej, aby w przyszłości, w wypadku awarii była możliwość natychmiastowej wymiany uszkodzonej pompy co zapobiegnie niekontrolowanemu wyciekowi ścieków. Do ww. pisma załączono kopię decyzji Dyrektora Zarządu Zlewni w Chojnicach, z dnia 24 listopada 2021 r., znak: GD.ZUZ.1.4210.ŚW.46.2020.2021.SJ udzielającej pozwolenia wodnoprawnego na odprowadzanie ścieków z zakładowej oczyszczalni do rowu melioracyjnego oraz kopię sprawozdań z badań ścieków powstających w procesie produkcyjnym, z których wynika, że w badanych próbach opisanych w sprawozdaniach z dniach 21 grudnia 2021 r.,

11 maja i 3 marca 2022 r., Spółka nie przekroczyła wartości dopuszczalnych dla wskaźników określonych w ww. decyzji. Wskazano także nazwy środków chemicznych używanych przez zakład w procesach oczyszczania ścieków załączając jednocześnie ich karty charakterystyki. Strona wyjaśniła również, że na terenie zakładu naprawy i konserwacje urządzeń wodno – ściekowych prowadzone są systematycznie przez pracowników zatrudnionych do obsługi ww. urządzeń, którzy równocześnie kontrolują i nadzorują prace mechanicznego i biologicznego oczyszczania ścieków, tak aby ściek oczyszczony spełniał warunki określone w wydanym pozwoleniu wodnoprawnym (dowód nr 4).

W dniu 24 sierpnia do tut. Organu wpłynęło pismo Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Zarząd Zlewni w Chojnicach zawierające protokół z oględzin terenowych przeprowadzonych w ramach kontroli interwencyjnej w dniu 18 sierpnia 2022 r. przez pracowników Nadzoru Wodnego w Świeciu przy udziale pracownika Urzędu Gminy Lniano w sprawie zrzutu zanieczyszczeń do rowu odprowadzającego wody opadowe i roztopowe z terenu Zakładów Mięśnych VIOLA, gmina Lniano, powiat świecki. Podczas oględzin zlokalizowano zanieczyszczenia wód rowu w postaci biało-szaro-brunatnej piany na powierzchni wody, które zaobserwowano na odcinku od wylotu z rurociągu z Zakładów Mięśnych „Viola” Sp. z o.o. do wlotu do rurociągu odprowadzającego wody do jeziora Lniańskiego. Na odcinku od wylotu rurociągu do jeziora nie stwierdzono występowania piany, wychwycono natomiast nieprzyjemny zapach wody, a zanieczyszczenia zaobserwowano na wysokości działek: 324/6, 327/9, 328, 252, 251/2, 245, 244 i 243 obręb Lniano, gmina Lniano. Organ przekazał powyższą sprawę do Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku, Wydział Kontroli Gospodarowania Wodami w zakresie przestrzegania przez Zakłady Mięsne „Viola” Sp. z o.o. zapisów pozwolenia wodnoprawnego z dnia 21 kwietnia 2016 r., znak: OŚ.6341.15.2016 oraz do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Bydgoszczy w zakresie ustalenia przyczyn zanieczyszczeń oraz o przeprowadzenie badań zanieczyszczeń na całym odcinku rowu, a także wody w jeziorze Lniańskim (dowód nr 5).

W odpowiedzi na powyższe, pismem z dnia 22 września 2022 r. do sprawy odniósł się Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku wskazując, że dla Zakładów Mięśnych „VIOLA” Sp. z o. o. wydano pozwolenie wodnoprawne z dnia 24 listopada 2021 r., znak: GD.ZUZ.1.4210.ŚW.46.2020.2021.SJ na szczególne korzystanie z wód stanowiących usługę wodną polegającą na odprowadzaniu ścieków przemysłowych powstających podczas uboju zwierząt oraz ścieków bytowych oraz pozwolenie wodnoprawne na odprowadzanie wód opadowych i roztopowych z terenu zakładu udzielone przez Starostę Świeckiego z dnia 21 kwietnia 2016 r., znak: OŚ.6341.15.2016. Organ zobowiązał się do podjęcia działań polegających na wezwaniu podmiotu do wywiązywania się ze zobowiązań wynikających z ww. pozwoleń wodnoprawnych (dowód nr 7).

WIOŚ odnosząc się do stanowiska Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Zarząd Zlewni w Chojnicach w sprawie kolejnego przypadku odprowadzania zanieczyszczeń z Zakładów Mięśnych „VIOLA” Sp. z o.o. do rowu melioracyjnego w miejscowości Lniano, pismem z dnia 30 sierpnia 2022 r. (dowód nr 6) i z dnia 4 listopada 2022 r. (dowód nr 8) przekazał RDOŚ następujące ustalenia. Przedstawiciel Spółki w pisemnych wyjaśnieniach dotyczących okoliczności sprawy zaprzeczył występowaniu zanieczyszczeń w analizowanych studzienice kanalizacji deszczowej oraz w rowie melioracyjnym. W związku z powyższym oraz

zważywszy na fakt, iż Spółka nie posiada pozwolenia wodnoprawnego na wprowadzanie do rowu melioracyjnego ścieków przemysłowych wylotem zlokalizowanym na działce nr 324/6 w Lnianie, w dniu 5 września 2022 r. WIOŚ przeprowadził oględziny na ww. działce na której zlokalizowany jest rów melioracyjny wylot wód opadowych i roztopowych pochodzących z terenu Zakładów Mięśnych „VIOLA” Sp. z o.o., oraz studzienka rewizyjna kanalizacji deszczowej, podczas których zaobserwowano, że miejsca te były wypełnione ściekami. Podczas oględzin przeprowadzonych na terenie zakładu odkryto, że do studzienki kanalizacyjnej zlokalizowanej na placu przed zakładową oczyszczalnią ścieków, podłączony był wąż asenizacyjny. Pracownik zakładu wyjaśnił, że w dniu 2 września 2022 r. przepompował ścieki przemysłowe do studzienki kanalizacji deszczowej skąd dalej przedostały się wylotem do rowu melioracyjnego. Działania te miały na celu przygotowanie sieci kanalizacyjnej do prac remontowych (dowód nr 8).

Analizując kwestię zaistnienia szkody w środowisku wskazać należy, iż artykuł 6 pkt. 11 ustawy szkodowej stanowi, że przez szkodę w środowisku rozumie się negatywną, mierzalną zmianę stanu lub funkcji elementów przyrodniczych, ocenioną w stosunku do stanu początkowego, która została spowodowana bezpośrednio lub pośrednio przez działalność prowadzoną przez podmiot korzystający ze środowiska:

- w gatunkach chronionych lub chronionych siedliskach przyrodniczych, mającą znaczący negatywny wpływ na osiągnięcie lub utrzymanie właściwego stanu ochrony tych gatunków lub siedlisk przyrodniczych;
- w wodach, mającą znaczący negatywny wpływ na potencjał ekologiczny, stan ekologiczny, chemiczny lub ilościowy wód lub stan środowiska wód morskich w obszarach morskich;
- w powierzchni ziemi, przez co rozumie się zanieczyszczenie gleby lub ziemi, w tym w szczególności zanieczyszczenie mogące stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzi.

Z art. 2 ust. 1 i 2 ustawy szkodowej wynika z kolei, że ma ona zastosowanie do bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku lub do szkody w środowisku, jeżeli wiąże się one z: działalnością podmiotu korzystającego ze środowiska stwarzającą ryzyko szkody w środowisku; działalnością podmiotu korzystającego ze środowiska, inną niż ta, o której mowa wyżej, jeżeli dotyczą gatunków chronionych lub chronionych siedlisk przyrodniczych oraz wystąpiły z winy podmiotu korzystającego ze środowiska. W świetle wskazanego przepisu szkoda lub zagrożenie jej wystąpienia są ściśle związane z działalnością prowadzoną przez podmiot korzystający ze środowiska.

Definicję podmiotu korzystającego ze środowiska zawiera art. 6 pkt 9 ustawy szkodowej. Jest to „*podmiot korzystający ze środowiska w rozumieniu art. 3 pkt 20 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, prowadzący działalność stwarzającą ryzyko szkody w środowisku lub inną działalność, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2, powodującą bezpośrednie zagrożenie szkodą w środowisku lub szkodę w środowisku*”. Zgodnie z kolei z definicją zawartą w art. 3 pkt 20 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1973 ze zm.), zwanej dalej Poś, przez podmiot korzystający ze środowiska rozumie się:

- a) przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2018 r., poz. 646 ze zm.) oraz przedsiębiorcę zagranicznego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa

przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2018 r., poz. 649 ze zm.), a także osoby prowadzące działalność wytwórczą w rolnictwie w zakresie upraw rolnych, chowu lub hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego,
b) *jednostkę organizacyjną niebędącą przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ww. ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców,*

Wobec powyższego, aby można mówić o szkodzie w środowisku niezbędne jest zbadanie, czy Zakłady Mięsne „VIOLA” Sp. z o.o. spełniają definicję podmiotu korzystającego ze środowiska prowadzącego działalność stwarzającą ryzyko szkody w środowisku, a następnie, jeśli warunek ten jest spełniony, wykazanie związku przyczynowo-skutkowego między działalnością stwarzającą ryzyko, a występowaniem zanieczyszczeń w gruncie.

Jak wskazano powyżej, zgodnie z art. 2 ust.1 ustawy szkodowej, podmiot korzystający ze środowiska odpowiada za wystąpienie szkody w środowisku w powierzchni ziemi na zasadzie ryzyka. Zatem przesłanką wskazującą na zastosowanie przepisów ustawy szkodowej jest sam fakt prowadzenia przez dany podmiot działalności stwarzającej ryzyko, nawet jeżeli jest ona prowadzona bez odpowiedniego pozwolenia. W art. 3 ustawy szkodowej zawarto katalog działalności stwarzającej ryzyko szkody w środowisku. Katalog ten obejmuje działalność prowadzoną przez Zakłady Mięsne „VIOLA” Sp. z o.o., którą jak wynika z informacji z KRS (dowód nr 2), jest produkcja wyrobów z mięsa, włączając wyroby z mięsa drobiowego. Ustalono ponadto, że dla podmiotu Dyrektor Zarządu Zlewni w Chojnicach Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie wydał dnia 24 listopada 2021 r. decyzje pozwolenie wodnoprawne znak: GD.ZUZ.1.4210.ŚW.46.2020.2021.SJ na odprowadzanie ścieków z zakładowej oczyszczalni do rowu melioracyjnego (dowód nr 4), o której mowa w art. 3 ust. 1 ww. ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, co kwalifikuje prowadzoną działalność do działalności stwarzającej ryzyko szkody w środowisku. Zatem podmiot ten jest podmiotem korzystającym ze środowiska, prowadzącym działalność stwarzającą ryzyko szkody w środowisku w rozumieniu ustawy szkodowej.

Podstawą do uznania jakiegokolwiek działania za powodujące szkodę w środowisku jest rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 lipca 2019 r. w sprawie kryteriów oceny wystąpienia szkody w środowisku (Dz. U. z 2019 r., poz. 1383). Zgodnie z § 4 ww. rozporządzenia, „*kryterium oceny wystąpienia szkody w środowisku w powierzchni ziemi jest zmiana albo zmiany powodujące mierzalny skutek w postaci przekroczenia dopuszczalnej zawartości w glebie lub w ziemi co najmniej jednej substancji powodującej ryzyko, określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 101a ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1973, z późn. zm.).*”

Ponadto § 1 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi określa sposób prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi, w tym (pkt.1) *substancje powodujące ryzyko szczególnie istotne dla ochrony powierzchni ziemi, ich dopuszczalne zawartości w glebie oraz dopuszczalne zawartości w ziemi (...)* oraz (pkt 2) *szczegółowe wymagania dotyczące ustalania dopuszczalnej zawartości w glebie oraz dopuszczalnej zawartości w ziemi substancji powodującej ryzyko, innej niż wskazana w pkt. 1 z uwzględnieniem analizy jej wpływu na zdrowie ludzi i stan środowiska.*

W przypadku wód § 3 ww. rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 lipca 2019 r. w sprawie kryteriów oceny wystąpienia szkody w środowisku, określa, że „*kryterium oceny występowania szkody w środowisku w wodach jest mierzalna, znacząca negatywna zmiana lub zmiany przynajmniej jednego z elementów jakości lub ilości służących do klasyfikacji:*

- a) potencjału ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych,*
- b) stanu ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych,*
- c) stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych,*
- d) stanu ilościowego jednolitych części wód powierzchniowych,*

o których mowa w przepisach Prawa wodnego, w szczególności powodujące pogorszenie klasyfikacji tego elementu, z wyłączeniem zmian, które zostały dopuszczone na podstawie spełnienia warunków, o których mowa w art. 68 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2233 ze zm.)”

Jak już powyżej wskazano dla uznania określonego zdarzenia za szkodę w środowisku w powierzchni ziemi lub wodach wymagane jest łączne spełnienie dwóch warunków określonych w art. 2 ust.1 pkt 1 ustawy szkodowej, tzn. zdarzenie musi zostać spowodowane przez podmiot korzystający ze środowiska, a jednocześnie być skutkiem działalności stwarzającej ryzyko szkody w środowisku prowadzonej przez ten podmiot. Wobec powyższego, aby można mówić o szkodzie w środowisku w pierwszej kolejności niezbędne jest zbadanie, czy sprawca spełnia definicję podmiotu korzystającego ze środowiska prowadzącego działalność stwarzającą ryzyko szkody w środowisku, a następnie jeśli warunek ten jest spełniony, wykazanie związku przyczynowo-skutkowego między działalnością podmiotu stwarzającą ryzyko, a zaistniałym zanieczyszczeniem.

W przedmiotowej sprawie ustalono pochodzenie ścieków przemysłowych i sprawcę zdarzenia, co potwierdzają ustalenia WIOŚ z dnia 8 i 9 lutego 2022 r., (dowód nr 1) oraz 5 września 2022 r. (dowód nr 8). W związku z powyższym zaszyły przesłanki podmiotowe, o których mowa w art. 6 pkt 9 ustawy szkodowej. Biorąc pod uwagę treść zgłoszenia WIOŚ z dnia 8 kwietnia 2022 r., (dowód nr 1) w przedmiotowej sprawie występuje potencjalna możliwość zanieczyszczenia gleby i ziemi, a także wód.

Jak wcześniej wspomniano kryterium wystąpienia szkody w wodach powierzchniowych jest mierzalna, znacząca negatywna zmiana lub zmiany potencjału lub stanu ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych oraz ich stanu chemicznego. Należy jednak wskazać, że obiekt, którym jest rów melioracyjny zalicza się do urządzeń wodnych i nie stanowi jednolitej części wód powierzchniowych w rozumieniu definicji zawartej w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r., (art. 16 pkt. 20) Prawo wodne. Zgodnie z przywołanym przepisem do katalogu jednolitych wód powierzchniowych należy jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny, sztuczny zbiornik wodny, struga, strumień, potok, rzeka i kanał lub ich części, morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne.

W myśl art. 18 tej ustawy, wody dzielą się na powierzchniowe i podziemne. Śródlądowe wody powierzchniowe dzielą się z kolei na wody płynące (cieki naturalne oraz źródła, z których te ciekі biorą początek, jeziora oraz inne naturalne zbiorniki wodne o ciągłym albo okresowym naturalnym dopływie lub odpływie wód powierzchniowych, sztuczne zbiorniki wodne usytuowane na wodach płynących i kanały) oraz śródlądowe wody stojące. Z kolei przez śródlądowe wody stojące należy rozumieć wody śródlądowe w jeziorach oraz innych naturalnych

zbiornikach wodnych niezwiązanych bezpośrednio, w sposób naturalny, z powierzchniowymi śródlądowymi wodami płynącymi.

Zgodnie z art. 23 ust. 2 ustawy Prawo wodne, przepisy o śródlądowych wodach stojących stosuje się odpowiednio do wód znajdujących się w zagłębieniach terenu powstałych w wyniku działalności człowieka, niebędących stawami. Natomiast zgodnie z art. 16 pkt 65 lit. a cytowanej ustawy przez urządzenia wodne rozumie się urządzenia lub budowle służące do kształtowania zasobów wodnych lub korzystania z tych zasobów, w tym m. in. urządzenia lub budowle piętrzące, przeciwpowodziowe, i regulacyjne a także kanały i rowy. W związku z powyższym, mając na uwadze ww. definicje ustawowe, wody w rowie melioracyjnym są wodami w urządzeniu wodnym, a nie wodami powierzchniowymi. W związku z powyższym analizując definicję szkody w środowisku w wodach nie można uznać, że w niniejszym przypadku doszło do zaistnienia szkody w środowisku w rozumieniu ustawy szkodowej, ponieważ ustawa ta nie odnosi się do zanieczyszczenia znajdującego się w urządzeniu wodnym. Zatem rozpatrując przedmiotową sprawę tut. Organ nie znalazł podstaw do zakwalifikowania wód w rowie melioracyjnym do jednolitych części wód powierzchniowych w myśl ustawy Prawo wodne.

Z kolei kryterium wystąpienia szkody w środowisku w powierzchni ziemi jest zmiana lub zmiany powodujące mierzalny skutek w postaci przekroczenia dopuszczalnej zawartości w glebie lub w ziemi co najmniej jednej substancji powodującej ryzyko, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 101a ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. W zebranej w sprawie dokumentacji brak jest jakichkolwiek dowodów świadczących o przekroczeniu dopuszczalnych zawartości substancji powodujących ryzyko szczególnie istotnych dla ochrony powierzchni ziemi, zgodnie z ww. rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r.. Badania przeprowadzone przez WIOŚ dotyczyły bowiem ścieku pobranego z wody w rowie melioracyjnym, natomiast samych badań gleby i ziemi nie przeprowadzono.

Reasumując Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, zgodnie z art. 7 ustawy szkodowej jest organem właściwym w sprawach odpowiedzialności za zapobieganie szkodom w środowisku i ich naprawę, jednak aby można było mówić o szkodzie w środowisku, organ administracji musi wykazać, że spełniono wszystkie przesłanki wymienione w jej legalnej definicji. W niniejszym przypadku przesłanki te nie zostały spełnione bowiem wód występujących w rowie melioracyjnym nie można zaliczyć do wód powierzchniowych. Z uwagi na powyższe nie ma możliwości przeprowadzenia formalnej klasyfikacji jakości wód w rowie melioracyjnym zlokalizowanym w miejscowości Lniano, gmina Lniano, a co za tym idzie, negatywnych zmian nie można odnieść do całej jednolitej części wód powierzchniowych. Brak jest również wyników badań powierzchni ziemi wskazujących na zanieczyszczenie. Z materiału dowodowego wynika, że sprawca podmiot odpowiedzialny za szkodę w środowisku został ustalony w związku z tym spełniono przesłanki podmiotowe.

Wyżej przedstawiony stan faktyczny ustalony na podstawie dowodów przeprowadzonych przez RDOŚ (nr 1-8) nie daje podstaw do uznania, że zdarzenie polegające na odprowadzeniu w związku z działalnością przedsiębiorstwa z Zakładu Mięsnego „VIOLA” Sp. z o.o., ul. Wyzwolenia 13a, 86-141 Lniano ścieków przemysłowych do rowu melioracyjnego usytuowanego w miejscowości Lniano, gmina Lniano, powiat świecki spowodowało szkodę w środowisku w myśl przepisów ustawy szkodowej.

Zgodnie z art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego: „Gdy postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe w całości albo w części, organ administracji publicznej wydaje decyzję o umorzeniu postępowania odpowiednio w całości albo w części.” Z uwagi na to, że nie zaszyły wszystkie przesłanki do uznania, że mamy do czynienia ze szkodą w środowisku, a organ wszczął postępowanie w tej sprawie w trybie ustawy szkodowej, orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji służy stronie odwołanie do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska za pośrednictwem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania. Z dniem doręczenia Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna. Po uzyskaniu zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania, na żądanie strony, decyzji zostanie nadana klauzula ostateczności.

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W BYDGOSZCZY

Szymon Kosmowski

Otrzymują:

1. Strony postępowania, zawiadomione w trybie art.49 Kpa.
2. Ad acta.

Sprawę prowadzi: Sabina Gniewkowska, tel.: 52 50-65-666, wew. 6063, e-mail: sabina.gniewkowska@bydgoszcz.rdos.gov.pl